

50 ТОМОВА „НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ“

Са задовољством гледамо бројеве **L, 4** на корицама ове свеске, који нам говоре да је њоме комплетиран 50. том нашег и вашег часописа „Настава математике“.

Друштво математичара Србије је 1998. године обележило 50 година постојања и рада. Овде најпре преносимо текст којим је том приликом „Настава математике“ представљена у пригодном издању Друштва¹.

Јануара 1998. године

У настојањима да допринесе унапређивању наставе математике и физике, Савез друштава математичара и физичара Југославије је 1951. године покренуо часопис НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ И ФИЗИКЕ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ, односно преузео већ покренути часопис од тадашњег Министарства просвете НР Србије, и његово издавање поверио Друштву математичара и физичара Србије. У првом броју часописа, издатом 1952. године, објављени су чланци:

1. *Д. К. Јовановић*: Неколико примедби које су карактеристичне за савремена питања физике
2. *М. Севдић*: О типичним погрешкама при рјешавању једначби
3. *С. Шкреблин*: Положај двају бројева α и β према коријенима биквадратне једначбе, у којој долази промјенљиви параметар
4. *М. Илић-Дажовић*: О развоју геометрије

Такође, овај (а и неки од следећих) бројева садржи рубрике *Белешке из историје математике и физике*, *Проблеми и задаци* и *Прикази и белешке*.

Часопис до 1954. године излази под напред поменутиим називом, а од 1954. године под називом НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ И ФИЗИКЕ, и то до 1974. године, када је, у новој серији, почело излажење НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ, часописа који се бави питањима наставе математике и рачунарства у основној школи, у средњим школама, на вишим школама и на факултетима. Вредно је поменути да је било покушаја (1964. и 1965. године) да се часопис раздвоји на две серије: „Настава математике и физике у основној школи“ и „Настава математике и физике у средњој школи“, али су они били кратког даха.

У часопису су, кроз одговарајуће рубрике, објављивани одабрани прилози домаћих и страних математичара (и физичара) и преводи значајних чланака истакнутих иностраних аутора. Покретана су многа актуелна питања, указивано на могућна решења и на искуства у настави математике у другим земљама,

¹ „50 година Друштва математичара Србије“, Београд 1998, стр. 35–36

али и питања формирања и сталног стручног усавршавања наставника. Кроз „Наставу математике“ читаоци су обавештавани о активностима Савеза друштава математичара, физичара и астронома Југославије, односно Савеза друштава математичара Југославије (од 1993. године) и републичких Друштава – његових чланова.

Први главни и одговорни уредник „Наставе математике и физике у средњој школи“ био је *Иван Бандић* (1952. и 1953. године) а њен технички уредник у том периоду био је *Властимир Стајић*. Иван Бандић је био главни и одговорни уредник „Наставе математике и физике“ 1954. године, док су 1955. године уредници били Иван Бандић и *Милица Илић-Дајовић*.

У даљем периоду (1956–1963) главни уредник је био *Ђуро Курепа*, одговорни уредници Милица Илић-Дајовић односно Иван Бандић, а срећемо и име *Мирослава Живковића* као једног од уредника „Наставе“. Када је, 1964. и 1965. часопис излазио у две серије, уредници обеју серија били су Ђуро Курепа и Милица Илић-Дајовић (главни и одговорни уредник) и Мирослав Живковић.

Уследио је прекид у излажењу, да би се 1974. године појавила „Настава математике“. Њен је главни и одговорни уредник била Милица Илић-Дајовић а секретар, од 1978. године, *Мирјана Мрмак*.

Од 1991. године главни уредник „Наставе математике“ је *Милосав Марјановић* а одговорни уредник *Владимир Мићић*.

Часопис, према издавачком плану, излази у четири свеске годишње. Из финансијских разлога, али повремено и због недостатка одговарајућих квалитетних писаних прилога, дешавало се да уместо четири броја буду штампана по два дво-броја. Наведимо рубрике које срећемо у последњих неколико годишта „Наставе математике“:

1. Општи чланци (уређује *М. Марјановић*); 2. Настава математике у основној школи (уређује *В. Мићић*); 3. Настава математике у средњим школама (уређује *В. Мићић*); 4. Настава математике на факултетима (уређује *В. Јанковић*); 5. Настава рачунарства (уређује *М. Чабаркана*); 6. Мој час (уређује *В. Мићић*); 7. Задаци (уређује *П. Младеновић*); 8. Из историје математике; 9. Обавештења (о активностима Савеза друштава математичара Југославије и Друштва математичара Србије).

Пенећи наглашене потребе научне јавности за часописом који би био посвећен истраживањима у области наставе математике и у којем би били публиковани оригинални прилози из те области, Извршни одбор Друштва математичара Србије је прихватио иницијативу и донео одлуку да од 1998. године једна од свезака „Наставе математике“ буде штампана под називом „Teaching of Mathematics“, да се у њој објављују искључиво научни прилози из те области, обавезно на неком од страних језика и да ти чланци буду достављани за приказивање у међународним реферативним часописима. Надамо се да ће то подстаћи истраживања у овој значајној области и допринети даљем унапређењу наставе математике и даљој афирмацији часописа „Настава математике“.

Децембра 2005. године

У периоду после 1998. године „Настава математике“ је успешно наставила своју мисију. Без битнијих промена у концепцији и уређивачкој политици обезбеђено је њено редовно излагање, о чему сведочи и ова свеска, последња за 2005. годину, одштампана децембра 2005. Нов квалитет, несумњиво, представља њена доступност у електронском облику на Интернету, на сајту

www.komunikacija.org.yu/komunikacija/casopisi

као и редовно приказивање чланака, публикованих у „Настави математике“, у часопису „Zentralblatt für Didaktik der Mathematik“, чиме се садржаји стављају на увид међународној јавности.

Са задовољством констатујемо да је у последњем ставу приказа из 1998. године најављен, наш нови часопис „**The Teaching of Mathematics**“, као посебна свеска „Наставе математике“, успешно стартовао 1998. године. Излази два пута годишње, а доступан је такође на већ поменутом сајту. У њему се публикују оригинални прилози страних и домаћих аутора, искључиво на страним језицима (енглески, руски, немачки, француски), посвећени суштински новим идејама и техникама, релевантним за наставу математике на свим нивоима. У првој свесци из 1998. године објављени су следећи чланци:

1. *I. R. Shafarevich*: Selected chapters from algebra
2. *J. Cofman*: Explorations and discoveries in the classroom
3. *M. Marjanović*: Schematic learning of the addition and multiplication tables—sticks as concrete manipulatives
4. *V. Janković*: Improper integral
5. *Г. Д. Глейзер, Н. Х. Розов*: 8-ой международный конгресс по математическому образованию

Пријатно је регистровати да је сајт часописа посећен око 4000 пута, што га чини једним од најпосећенијих сајтова наших математичких часописа. О концепцији и садржају часописа у протеклом периоду бринуо се Редакциони одбор. Његов састав се, „у ходу“, мењао, али ће о компетентности тог одбора најбоље посведочити његови састави из 1998. и 2005. године.